

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงของปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff)

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 19 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้ระดับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัสฮอฟฟ์ เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวิจัย จำนวน 23 ข้อ ตามระบบการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 7 ข้อ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำนวน 7 ข้อ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำนวน 4 ข้อ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยอาศัยแนวคิดของโคเฮนและอัสฮอฟฟ์ เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับวิจัย

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ดี และสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานและคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขจากประธานและคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง และความตรง ครบถ้วนตามเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. ดร.เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นายวุฒนะ นิมมาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะสัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง เนื่องจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนั้นเป็นบุคลากรในโรงเรียน และผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบถามคืนจากครูผู้สอนในโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 100

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาบ้านกะสัง ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปรผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	แปลความว่า	มีปัญหาในการดำเนินงานน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	แปลความว่า	มีปัญหาในการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	แปลความว่า	มีปัญหาในการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	แปลความว่า	มีปัญหาในการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.51	แปลความว่า	มีปัญหาในการดำเนินงานมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน จำนวน 6 คน แยกรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 1 คน
- 1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 2 คน

1.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะสัง	จำนวน 1 คน
1.4 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2	จำนวน 1 คน
1.5 ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบ้านกะสัง	จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ใช้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะสัง ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 และตัวแทนครูที่ปฏิบัติการสอน มีลักษณะคำถามเหมือนกันครอบคลุมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2 แบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน ตามเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 2

2.1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด วิธีการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการใช้แบบสัมภาษณ์

2.1.3 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความถูกต้องโดยสร้างแนวคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์และฐานแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละสถานการณ์การสัมภาษณ์

2.2 วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

- คำถามทุกคำถามต้องให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่ต้องการประเมินหรือเป็นคำถามที่สอดคล้องกับความเป็นจริง
- คำถามต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีคำตอบที่เหมาะสมและถูกต้อง กล่าวคือ ถ้ากำหนดคำตอบตายตัว ต้องแน่ใจว่าไม่มีคำตอบอย่างอื่น หรือมีก็เป็นส่วนน้อยมาก
- คำถามนั้นผู้ตอบต้องรู้จริงและตอบได้ แต่ไม่ควรเป็นคำถามที่ไม่อยากตอบ

- คำถามไม่ควรเป็นคำถามนำและแนะนำคำตอบ

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัย โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาสื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจแก้ภาษา เนื้อหา และโครงสร้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล ทำแบบสอบถามปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขขึ้นตอนครั้งสุดท้าย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1. การเตรียมตัวทำภาคสนาม

3.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขออนุญาตหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในการติดต่อประสานงานและขอสัมภาษณ์

3.1.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นเทป

3.2 การดำเนินการสัมภาษณ์

3.2.1 ผู้วิจัยไปถึงเวลาก่อนนัดหมายเพื่อเตรียมตัวในการขอสัมภาษณ์

3.2.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยการสนทนาซักถามในเรื่องทั่วไป

3.2.3 ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเทปและจดบันทึก การสัมภาษณ์ ซึ่งมีการชี้แจงถึงความจำเป็นก่อนที่จะดำเนินการบันทึกข้อมูลเพื่อให้ผู้ได้รับการสัมภาษณ์เข้าใจ

3.2.4 เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยแสดงความขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทันทีที่การสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง โดยสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปบันทึกการสัมภาษณ์ ซึ่งการถอดเทปจะถอดรายละเอียดทุกคำพูด ในการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารบันทึกการสัมภาษณ์ และเอกสารจากการถอดเทปโดยสรุปใจความจากเอกสารความถี่ของคำ และเนื้อหาที่สนใจซึ่งคำนึงถึงการให้การสัมภาษณ์